

Tisková zpráva

Důvěra ústavním institucím v červnu 2017

- ⊙ Prezidentovi důvěřuje 48 % Čechů, vládě 26 %. Po květnovém propadu důvěra k prezidentovi vzrostla.
- ⊙ Tradičně nejvyšší důvěře se těší starostové (61 %) a obecní zastupitelstva (60 %).
- ⊙ Poslanecké sněmovně PČR důvěřuje 23 % Čechů, Senátu PČR důvěřuje 30 %.
- ⊙ 57 % Čechů důvěřuje Ústavnímu soudu, 53 % ČNB, 50 % NKÚ i ombudsmanovi.
- ⊙ S politickou situací je spokojeno jen 12 % občanů, nespokojeno je 59 %, což představuje zřetelné zlepšení v porovnání s květnem letošního roku.

Zpracoval:

Jan Červenka

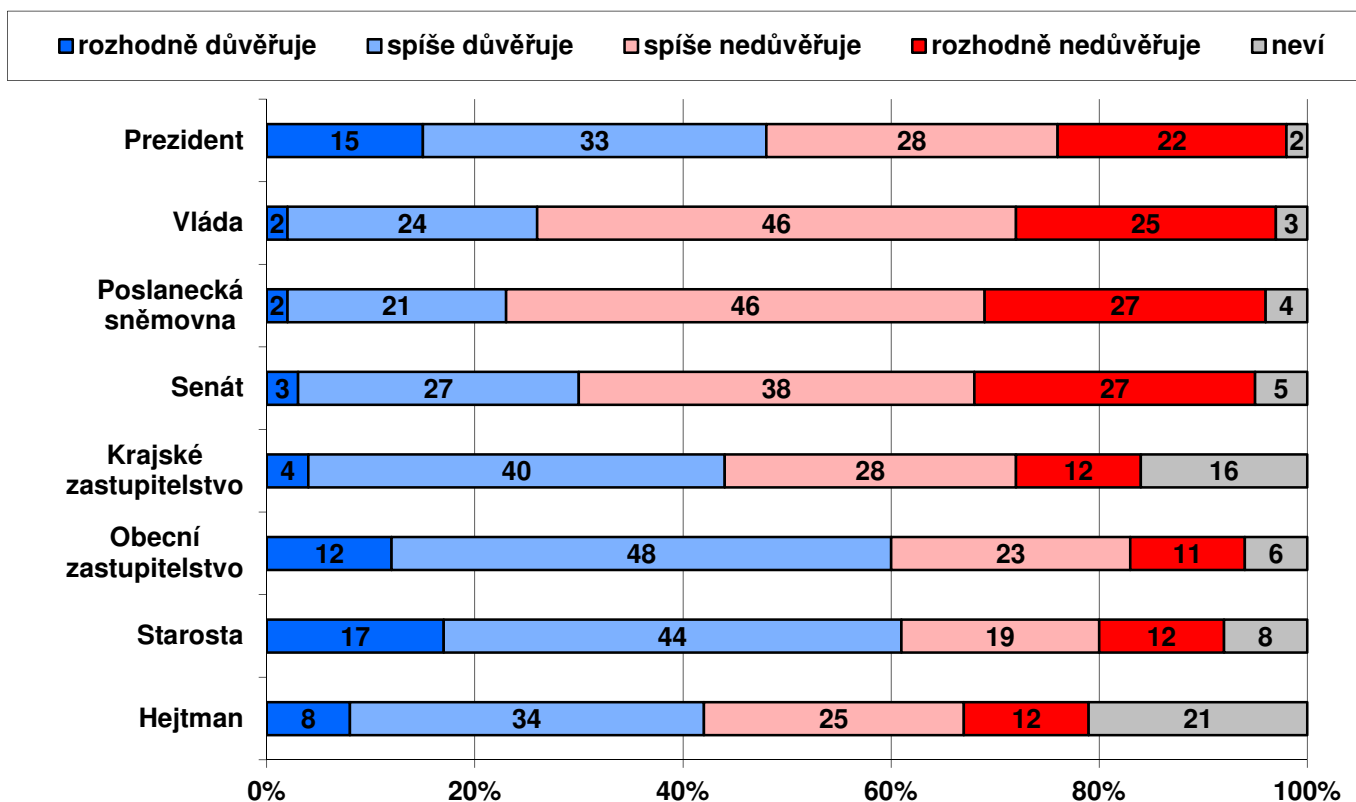
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

V reprezentativním šetření CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., byla v červnu 2017 vybraným občanům položena otázka, zda důvěřují základním ústavním institucím.¹ Sledování důvěry ústavním institucím je pravidelnou součástí našich šetření, což nám umožňuje mapovat vývoj postojů v dlouhodobém časovém horizontu.

Graf 1: Důvěra/nedůvěra obyvatel ústavním institucím (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 18. 6. 2017, 983 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete prezidentovi republiky, vládě, Poslanecké sněmovně PČR, Senátu PČR, svému krajskému zastupitelstvu, svému obecnímu zastupitelstvu, starostovi vaší obce či městské části, hejtmánovi vašeho kraje (primátorovi, pokud žijete v Praze), veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu, Nejvyššímu kontrolnímu úřadu, České národní bance?“

Jak ukazují výsledky v grafu 1, v červnu 2017 prezidentovi republiky důvěru vyjadřovalo 48 % občanů, v tom 15 % prezidentovi důvěřovalo „rozhodně“ a 33 % „spíše“. Nedůvěru prezidentovi republiky vyjádřilo 50 % respondentů, v tom 28 % „spíše“ a 22 % „rozhodně“.

Vládě důvěřuje 26 % veřejnosti, když 2 % dotázaných vládě „rozhodně důvěřují“ a 24 % jí „spíše důvěřuje“. 71 % občanů vládě nedůvěřuje, v tom 25 % jí „rozhodně nedůvěřuje“ a dalších 46 % jí „spíše nedůvěřuje“.

Poslanecká sněmovna má důvěru 23 % občanů, 73 % jí nedůvěřuje. Senátu důvěřuje 30 %, nedůvěra činí 65 %.

Na krajské (a v případě hlavního města Prahy magistrátní) úrovni jsou podíly důvěry a nedůvěry zhruba vyrovnané s mírným převysím důvěry. Konkrétně krajským zastupitelstvům důvěřuje 44 % dotázaných, nedůvěřuje jim 40 % a zbývajících 16 % se nedokáže rozhodnout. V případě hejtmanů (a v Praze primátora) pak důvěra činí 42 % a podíl nedůvěřujících tvoří 37 % při asi pětinovém (21 %) podílu nerozhodnutých.

Podstatně lépe než všechny výše uvedené instituce jsou na tom obecní zastupitelstva, případně zastupitelstva městských částí a starostové, jimž důvěřuje zhruba třípětinová většina občanů. Konkrétně v případě obecních zastupitelstev podíl důvěry dosahoval 60 %, v tom 12 % obecním zastupitelstvům „rozhodně důvěřuje“ a 48 % jim „spíše důvěřuje“. Podíl nedůvěřujících u obecních zastupitelstev činí asi třetinu (34 %), přičemž „spíše“ jim nedůvěřuje 23 % a „rozhodně“ 11 %. Srovnatelně hodnocení jsou také starostové, když důvěru jim vyjádřilo 61 % dotázaných, v tom 17 % „rozhodně“ a 44 % „spíše“, nedůvěra ke starostům dosáhla 31 %, když 19 % respondentů podle svých slov starostům „spíše nedůvěřuje“ a 12 % jim „rozhodně nedůvěřuje“.

Tabulka 1a: Důvěra obyvatel ústavním institucím (%) – časové srovnání

DŮVĚRA	V/16	VI/16	IX/16	X/16	XI/16	XII/16	I/17	II/17	III/17	IV/17	V/17	VI/17
Prezident	57	58	57	56	48	56	53	54	55	55	41	48
Vláda	40	39	38	38	35	39	42	37	35	40	23	26
Poslanecká sněmovna	28	26	27	27	26	27	31	26	27	30	21	23
Senát	27	31	28	27	28	30	32	30	28	30	27	30
Krajské zastupitelstvo	42	43	40	38	44	43	42	43	38	44	41	44
Obecní zastupitelstvo	63	62	62	60	62	64	63	61	61	63	60	60
Starosta	63	66	62	62	65	63	64	64	60	65	61	61
Hejtman	40	40	38	34	39	40	42	40	40	43	40	42

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

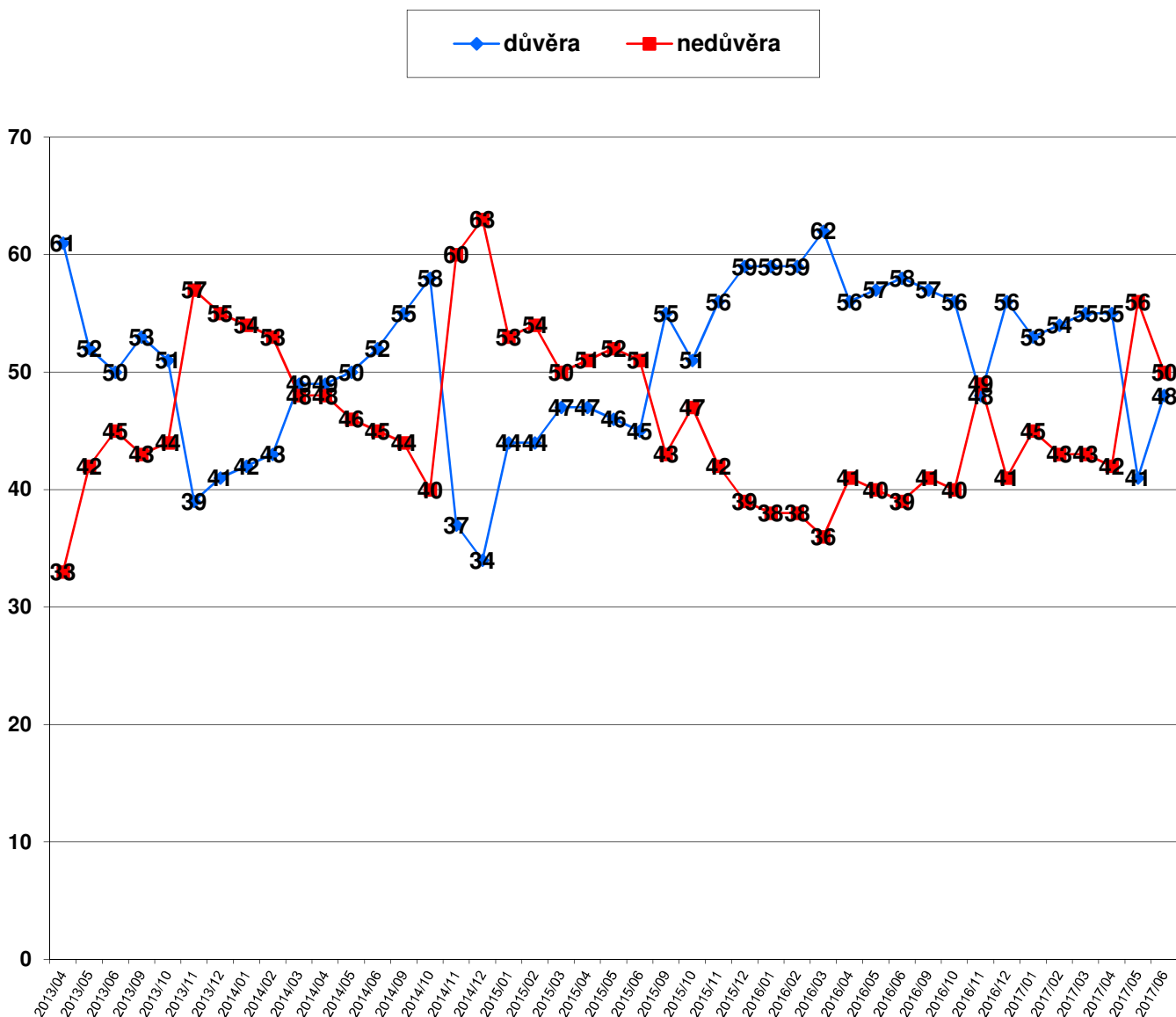
Tabulka 1b: Nedůvěra obyvatel ústavním institucím (%) – časové srovnání

NEDŮVĚRA	V/16	VI/16	IX/16	X/16	XI/16	XII/16	I/17	II/17	III/17	IV/17	V/17	VI/17
Prezident	40	39	41	40	49	41	45	43	43	42	56	50
Vláda	55	57	59	57	62	59	55	60	62	56	74	71
Poslanecká sněmovna	67	66	68	66	69	69	65	69	69	65	75	73
Senát	65	58	64	63	65	64	62	63	65	62	66	65
Krajské zastupitelstvo	43	38	43	45	40	41	41	43	44	40	42	40
Obecní zastupitelstvo	32	31	32	34	32	31	31	34	34	31	33	34
Starosta	31	28	30	31	28	30	29	30	34	28	30	31
Hejtman	42	40	42	45	38	38	37	40	38	37	37	37

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně nedůvěřuje“ a „spíše nedůvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše důvěřuje“ a „rozhodně důvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 2: Vývoj důvěry/nedůvěry v prezidenta (% , duben 2013 – červen 2017)

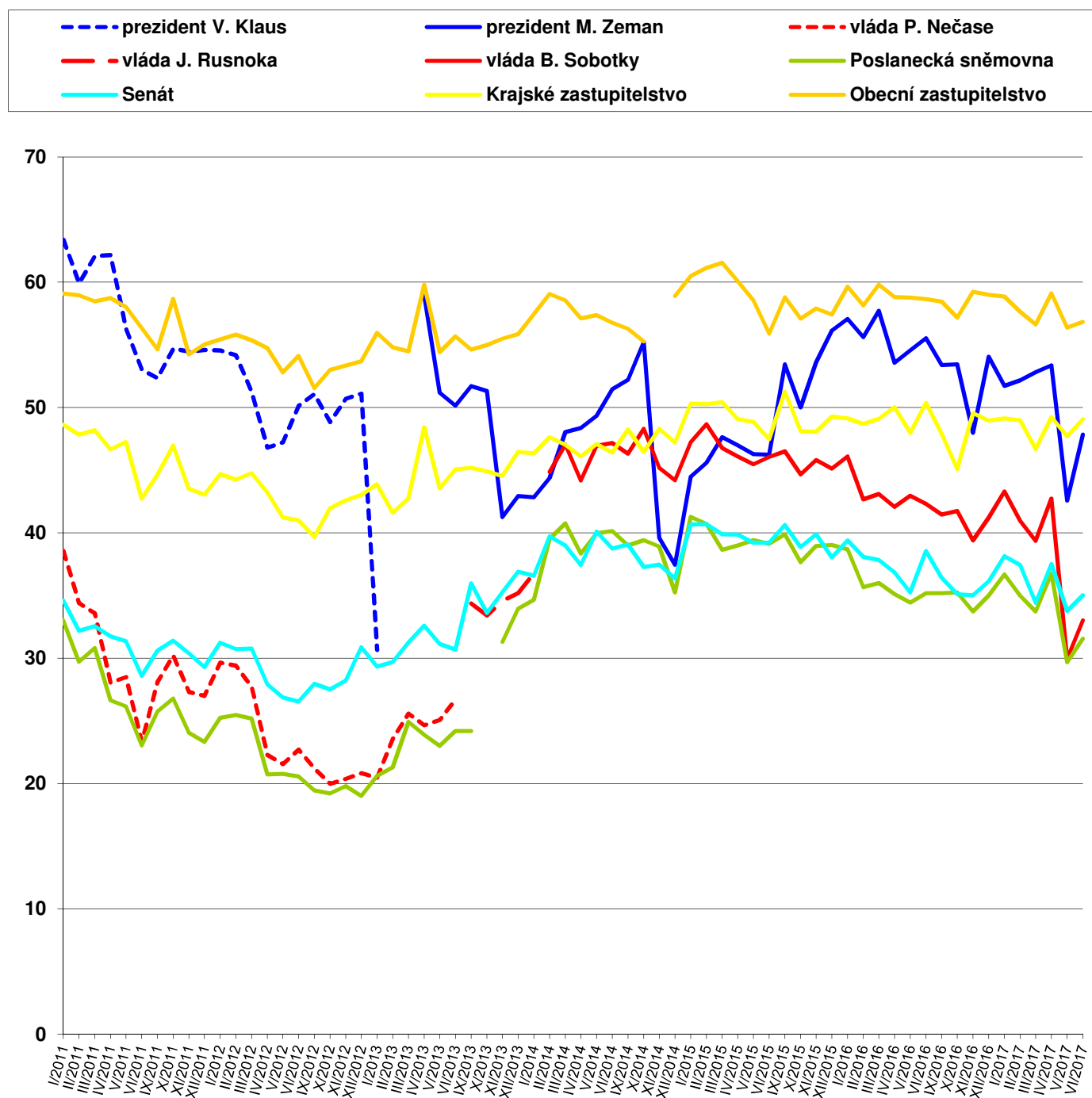

Zdroj: Výzkumy CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

V časovém srovnání, které nabízejí tabulky 1a a 1b, můžeme vidět, že v porovnání s předchozím šetřením z května 2017 vzrostla důvěra, respektive poklesla nedůvěra k prezidentovi (vzestup důvěry o 7 procentních bodů, pokles podílu nedůvěry o 6 procentních bodů), čímž se částečně eliminoval předchozí květnový propad důvěry k prezidentovi související s vládní krizí a událostmi, které ji provázely. Změny u ostatních institucí nepřekročily rámec statistické chyby.

Z dlouhodobé perspektivy, kterou nabízí graf 3, lze vyčíst, že u vlády a Poslanecké sněmovny se důvěra v květnu 2017 propadla na nejnižší úroveň od voleb v roce 2013. U vlády je její současné hodnocení srovnatelné či mírně horší, než bylo u vlády vedené Jiřím Rusnokem, i když je stále lepší, než bylo hodnocení vlády Petra Nečase v období let 2012 a 2013.

Graf 3: Důvěra ústavním institucím v letech 2011 - 2017 (index důvěry)²

Zdroj: Výzkumy CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Z podrobnější analýzy vyplývá, že důvěra prezidentovi roste a nedůvěra klesá s narůstající spokojeností se současnou politickou situací a s posunem po škále politické orientace od pravice k levici. Častěji prezidentovi důvěřují či méně nedůvěřují lidé ve věku od 60 let výše, důchodci, lidé se středním vzděláním a vyučení bez maturity, obyvatelé Moravy

² Index důvěry může nabývat hodnot od 0 do 100 a je vypočítán jako součtový skór z nezaokrouhlených hodnot procentních podílů příslušných variant odpovědí vynásobených hodnotami 1 (rozhodně důvěřuje), 0,75 (spíše důvěřuje), 0,5 (neví), 0,25 (spíše nedůvěřuje) a 0 (rozhodně nedůvěřuje).

a zejména Jihomoravského a Moravskoslezského kraje, voliči KSČM či ANO a ti, kdo důvěřují vládě a krajským zastupitelstvům a hejtmanům. Naopak nižší důvěru nebo vyšší nedůvěru k němu vykazují dotázaní ve věku od 20 do 44 let, absolventi vysokých škol, obyvatelé Čech a zejména Prahy a Jihočeského kraje, vysoce kvalifikovaní odborníci nebo vedoucí pracovníci, voliči ODS a ti, kdo nedůvěřují vládě a krajským reprezentacím.

Vládě častěji důvěřují či méně nedůvěřují lidé spokojení, popřípadě „ani spokojení, ani nespokojení“ s politickou situací, občané příznivě hodnotící současnou ekonomickou situaci, dotázaní s dobrou životní úrovní své domácnosti, lidé spokojení se svým životem, mladí ve věku od 15 do 19 let, studenti, Pražané, voliči KDU-ČSL či ANO a dotázaní, kteří důvěřují prezidentovi, oběma komorám parlamentu či regionálním a místním zastupitelstvům a starostům či hejtmanům a také dalším institucím zařazeným do výzkumu (ombudsman, ÚS, NKÚ a ČNB). Naopak relativně nižší důvěru nebo vyšší podíl nedůvěřujících vládě šetření ukázalo mezi lidmi kriticky hodnotícími současnou ekonomickou situaci, dotázanými nespokojenými se současnou politickou situací, lidmi nespokojenými nebo „ani spokojenými, ani nespokojenými“ s vlastním životem, dotázanými z Jihočeského kraje, rozhodnými nevoliči a lidmi vyjadřujícími nedůvěru jiným ústavním institucím.

Poslanecké sněmovně častěji důvěřují nebo méně nedůvěřují lidé hodnotící životní úroveň své domácnosti jako dobrou, respondenti spokojení nebo „ani spokojení, ani nespokojení“ s politickou situací, dotázaní, kteří jsou spokojeni s vlastním životem, lidé příznivě hodnotící současnou ekonomickou situaci, mladí ve věku 15 až 19 let, studenti, obyvatelé Prahy, voliči KDU-ČSL či TOP 09 a ti, kdo důvěřují ostatním ústavním institucím s výjimkou prezidenta. Naopak relativně nižší důvěru nebo vyšší podíl nedůvěřujících Poslanecké sněmovně šetření ukázalo mezi dotázanými, kteří současnou ekonomickou situaci hodnotí jako špatnou nebo jako „ani dobrou, ani špatnou“, lidmi nespokojenými se současnou politickou situací, dotázanými nespokojenými nebo „ani spokojenými, ani nespokojenými“ se svým životem, lidmi ve věku od 45 do 59 let, polokvalifikovanými či nekvalifikovanými dělníky, rozhodnými nevoliči a respondenty vyjadřujícími nedůvěru všem ostatním ústavním institucím zařazeným ve výzkumu s výjimkou prezidenta.

Senátu ve zvýšené míře důvěřují či ve snížené míře nedůvěřují respondenti spokojení nebo „ani spokojení, ani nespokojení“ s politickou situací, dotázaní spokojení s vlastním životem, lidé příznivě hodnotící současnou ekonomickou situaci, mladí ve věku od 15 do 19 let, respektive studenti (snížený podíl nedůvěry při vyšším podílu odpovědí „neví“), voliči KDU-ČSL a ti, kdo důvěřují vládě, Poslanecké sněmovně, krajským i obecním zastupitelstvům a starostům nebo hejtmanům, jakož i ombudsmanovi, Ústavnímu soudu, NKÚ či ČNB. Naopak relativně nižší důvěru nebo vyšší podíl nedůvěřujících Senátu šetření ukázalo mezi lidmi hodnotícími současnou ekonomickou situaci v ČR jako špatnou, respondenty se špatnou životní úrovní své domácnosti, dotázanými nespokojenými se současnou politickou situací, těmi, kdo jsou nespokojeni nebo „ani spokojení, ani nespokojení“ se svým životem, rozhodnými nevoliči bez preferované strany a dotázanými nedůvěřujícími jiným ústavním institucím s výjimkou prezidenta.

Důvěra krajským zastupitelstvům vykazuje zřejmou korelaci s hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti a ekonomické situace v ČR, se spokojeností s politickou situací, spokojeností s vlastním životem a s důvěrou jiným zkoumaným institucím. Podle pohlaví nedůvěru krajským zastupitelstvům častěji vyjadřují muži než ženy. Podle věku nižší podíl nedůvěry při zvýšeném podílu nerozhodných odpovědí vykazují mladí od 15 do 19 let. Podle sebezřazení na škále levice-pravice se relativně zvýšený podíl důvěřujících objevil mezi těmi, kdo se jednoznačně řadí na pravici. Z hlediska stranických preferencí krajským zastupitelstvům častěji důvěřují voliči ANO, vyšší nedůvěru k nim vyjadřují rozhodnutí nevoliči. Regionálně vyšší nedůvěru ke krajskému zastupitelstvu vykazují dotázaní v Čechách a zejména v Karlovarském a Ústeckém kraji, naopak nižší podíl nedůvěry byl zaznamenán na Moravě, zvýšený podíl důvěry šetření ukázalo na Vysočině. Důvěra ke krajskému zastupitelstvu je samozřejmě velmi silně propojená s důvěrou k hejtmanovi.³

V případě hejtmanů a pražského primátora se pak důvěra opět zvyšuje spolu se zlepšujícími se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti i ekonomické situace v ČR a s rostoucí spokojeností s politickou situací, jakož i s rostoucí spokojeností s vlastním životem a rovněž i s rostoucí důvěrou k jiným institucím. Více nedůvěřujících se objevuje u mužů v porovnání se ženami. Častěji hejtmanům důvěřují absolventi vysokých škol. Z hlediska politické orientace se nižší důvěra ukázala mezi dotázanými, kteří se sami jednoznačně řadí na levici. Podle stranických preferencí hejtmanům více důvěřují voliči ANO či KDU-ČSL, naopak méně důvěřujících a více nedůvěřujících je mezi rozhodnými

³ Spearmanův koeficient pořadové korelace mezi důvěrou krajskému zastupitelstvu a důvěrou hejtmanovi činil 0,629.

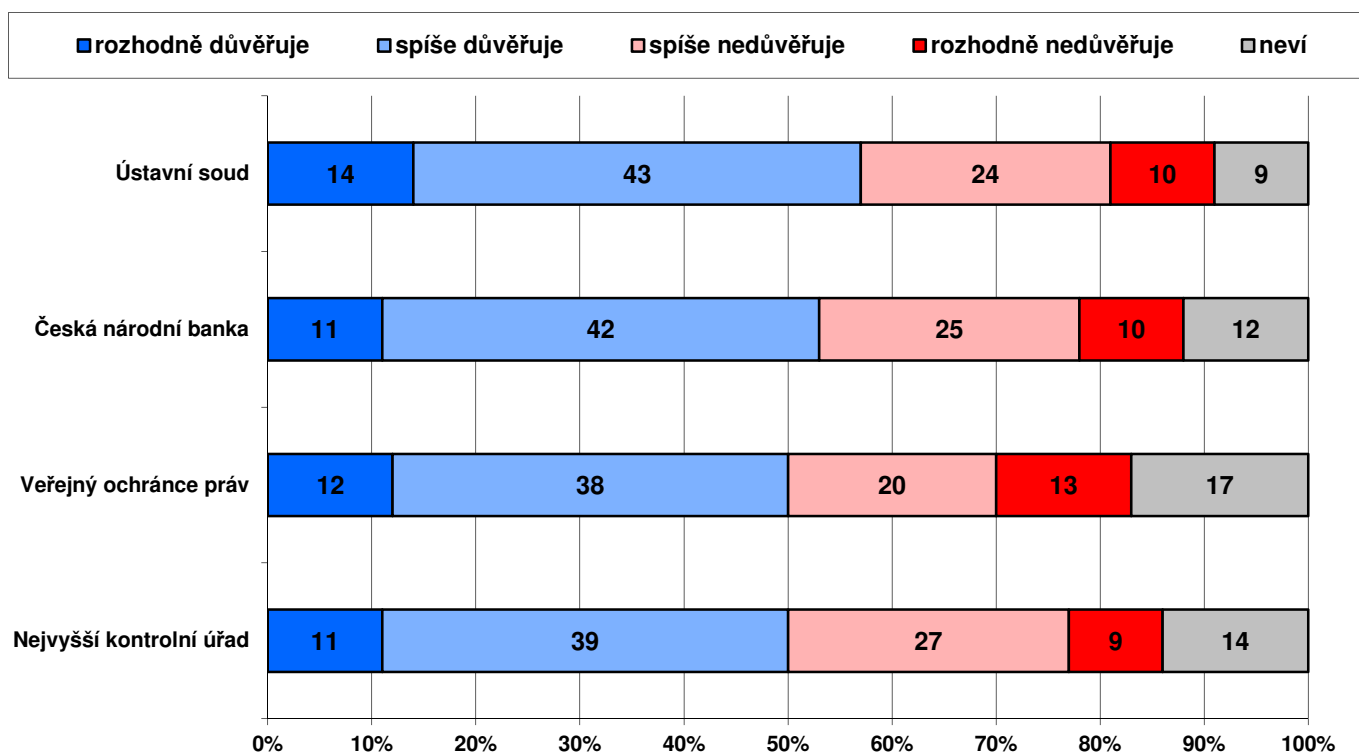
nevoliči. Regionálně vyšší podíl nedůvěry byl zaznamenán v Čechách, naopak nižší podíl nedůvěřujících se objevil na Moravě a zvláště na Vysočině a v Jihomoravském kraji. Dotázaní z Olomouckého kraje méně často na adresu hejtmána vyjadřovali důvěru a častěji uváděli odpověď "neví".

U obecních zastupitelstev a starostů obcí či městských obvodů v případě statutárních měst se objevují tytéž korelace s životní úrovní, hodnocením ekonomické situace a spokojeností s politickou situací i s vlastním životem, jako v případě krajských zastupitelstev a hejtmánů, přičemž i zde je důvěra v zastupitelstvo velmi silně spjatá s důvěrou starostovi.⁴ V případě obecních zastupitelstev se vyšší důvěra, případně nižší nedůvěra, objevuje mezi studenty, dotázanými z obcí a malých měst od 800 do 2 tisíc obyvatel a obyvateli Vysočiny, naopak nižší důvěru či zvýšenou nedůvěru obecním zastupitelstvům šetření ukázalo u respondentů z měst od 30 do 80 tisíc obyvatel a u obyvatel Ústeckého kraje. Méně důvěry k obecním zastupitelstvům rovněž vyjadřují rozhodní nevoliči.

Starostové mají vyšší důvěru nebo nižší podíl nedůvěry mezi dotázanými z obcí a malých měst od 800 do 2 tisíc obyvatel, těmi, kdo se politicky hlásí jednoznačně k pravici a volí KDU-ČSL. Naopak s nižší důvěrou nebo zvýšeným podílem nedůvěřujících se starostové setkávají u dotázaných z Ústeckého kraje, respondentů z měst s populací od 30 do 80 tisíc obyvatel, lidí politicky se řadících jednoznačně na levici a rozhodných nevoličů.

Vedle již uvedených institucí červnové šetření rovněž v rámci stejné baterie zjišťovalo důvěru veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu, Nejvyššímu kontrolnímu úřadu a České národní bance.

Graf 4: Důvěra/nedůvěra obyvatel vybraným institucím (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 18. 6. 2017, 983 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak ukazují výsledky v grafu 4, v červnu 2017 se mezi zkoumanými institucemi relativně nejvyšší důvěře těšil Ústavní soud, jemuž důvěřují necelé tři pětiny populace (57 %), v tom 14 % mu „rozhodně důvěřuje“ a 43 % mu „spíše důvěřuje. Nedůvěru ve vztahu k Ústavnímu soudu pak vyjádřila třetina oslovených (34 %), z nichž 24 % ÚS „spíše

⁴ Spearmanův koeficient pořadové korelace mezi důvěrou obecnímu zastupitelstvu a důvěrou starostovi činil 0,764.

nedůvěřuje“ a 10 % „rozhodně nedůvěřuje. 9 % respondentů v případě ÚS nevědělo, jak jej z hlediska důvěry hodnotit.

Na druhém místě podle podílu důvěřujících figuruje Česká národní banka (ČNB), jíž důvěru vyjádřilo 53 % občanů, v tom 11 % „rozhodně“ a 42 % „spíše“. O málo více než třetina (35 %) dotázaných ČNB nedůvěřuje, když 25 % jí „spíše nedůvěřuje“ a 10 % „rozhodně nedůvěřuje“. Zbylých 12 % pak uvedlo, že neví.

Ve vztahu k veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi) důvěru vyjadřuje polovina (50 %) oslovených, v tom 12 % „rozhodně“ a 38 % „spíše“. Podíl nedůvěřujících i zde zůstává menšinový na úrovni třetiny (33 %), když 20 % dotázaných ombudsmanovi „spíše nedůvěřuje“ a 13 % „rozhodně nedůvěřuje“. Šestina (17 %) dotázaných zde zvolila odpověď „nevím“.

Nejvyššímu kontrolnímu úřadu (NKÚ), důvěřuje rovněž polovina (50 %) občanů, v tom 11 % „rozhodně“ a 39 % „spíše“. Podíl nedůvěřujících NKÚ pak převyšuje jednu třetinu (36 %), když 27 % respondentů uvedlo, že mu „spíše nedůvěřuje“, a 9 % mu „rozhodně nedůvěřuje“. Zbylých 14 % zvolilo odpověď „nevím“.

Podrobnější analýza ukázala, že důvěra u všech zkoumaných institucí navzájem významně pozitivně koreluje a že s výjimkou důvěry v prezidenta pozitivně koreluje i s důvěrou ke standardně zkoumaným ústavním institucím, tj. vládě, Poslanecké sněmovně, Senátu, krajským a obecním zastupitelstvům, hejtmanům a starostům obcí a městských částí.

Ve všech případech rovněž platí, že důvěra se zvyšuje spolu se spokojeností s politickou situací, se spokojeností se životem, se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti a se zlepšujícím se hodnocením ekonomické situace v České republice.

Při vyloučení studentů pak spolu s nejvyšším stupněm dokončeného vzdělání důvěra narůstá v případě Ústavního soudu, NKÚ a ČNB.

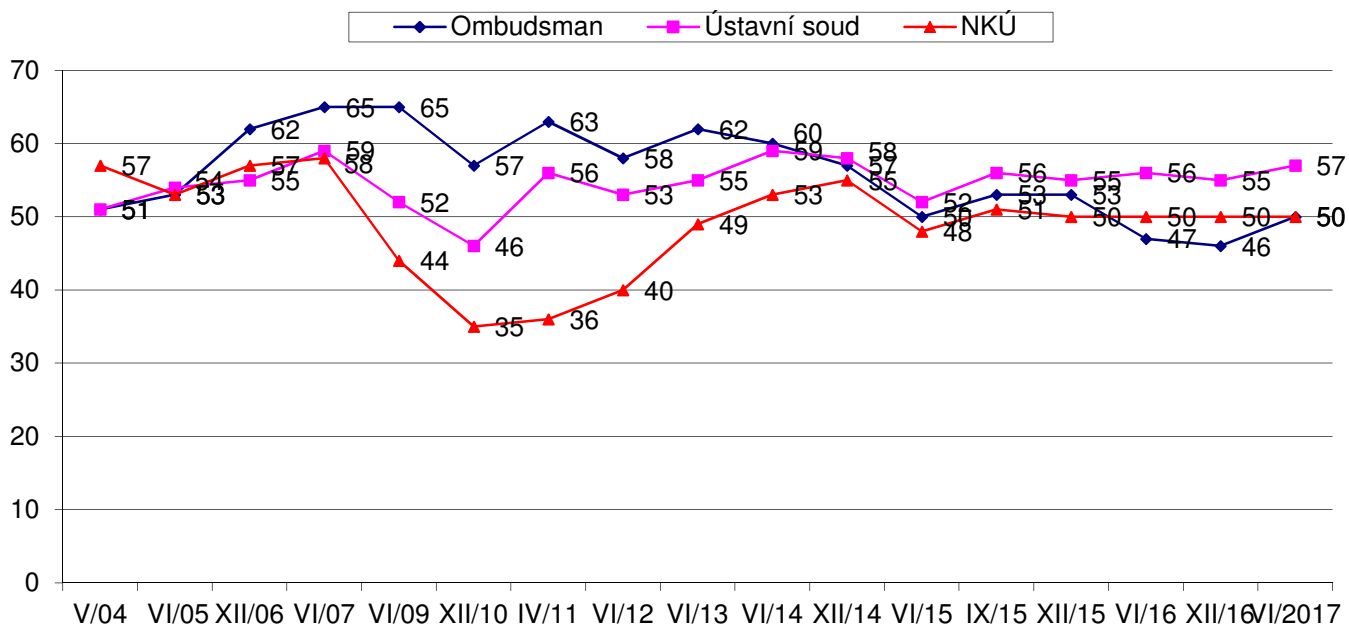
Z hlediska věku se mezi dotázanými od 15 do 19 let při zvýšeném podílu nerozhodných odpovědí objevují snížené podíly nedůvěry v případě ČNB, NKÚ a ÚS.

Podle pohlaví muži častěji vyjadřují nedůvěru k ombudsmanovi a k ČNB.

Z hlediska velikosti místa bydliště Ústavnímu soudu častěji nedůvěřují lidé z měst od 5 do 15 tisíc obyvatel, naopak vyšší důvěru k ÚS, ČNB a NKÚ vyjadřují Pražané. Regionálně se pak u veřejného ochránce práv objevil nižší podíl důvěry v Plzeňském a Ústeckém kraji, vyšší důvěru ombudsmanovi vyjadřují dotázaní z Vysočiny. V případě ČNB pak relativně nižší podíl nedůvěry byl zaznamenán v Jihomoravském kraji, naopak vyšší byl mezi dotázanými z Moravskoslezského kraje.

Grafy 5 a 6 ukazují vývoj důvěry ke sledovaným institucím v čase. V porovnání s posledním srovnatelným šetřením, které se uskutečnilo v prosinci 2016, jedinou statisticky významnou změnu představuje mírný nárůst podílu důvěry k veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi) o 4 procentní body. Navzdory tomu v dlouhodobém srovnání je důvěra k ombudsmanovi zřetelně nižší, než bývala po dlouhé období mezi roky 2006 a 2014. Důvěra ČNB se po výrazném propadu v roce 2013, který zřejmě souvisel s její politikou oslabování koruny, jež se setkávala se značnou kritikou, během uplynulých dvou let zvyšovala, avšak tento trend se v posledním období zastavil na úrovni o více než deset procentních bodů nižší, než jakou měla důvěra k ČNB v letech 2010 a 2011. Výraznými propady v minulosti prošla i důvěra k NKÚ a k ÚS.

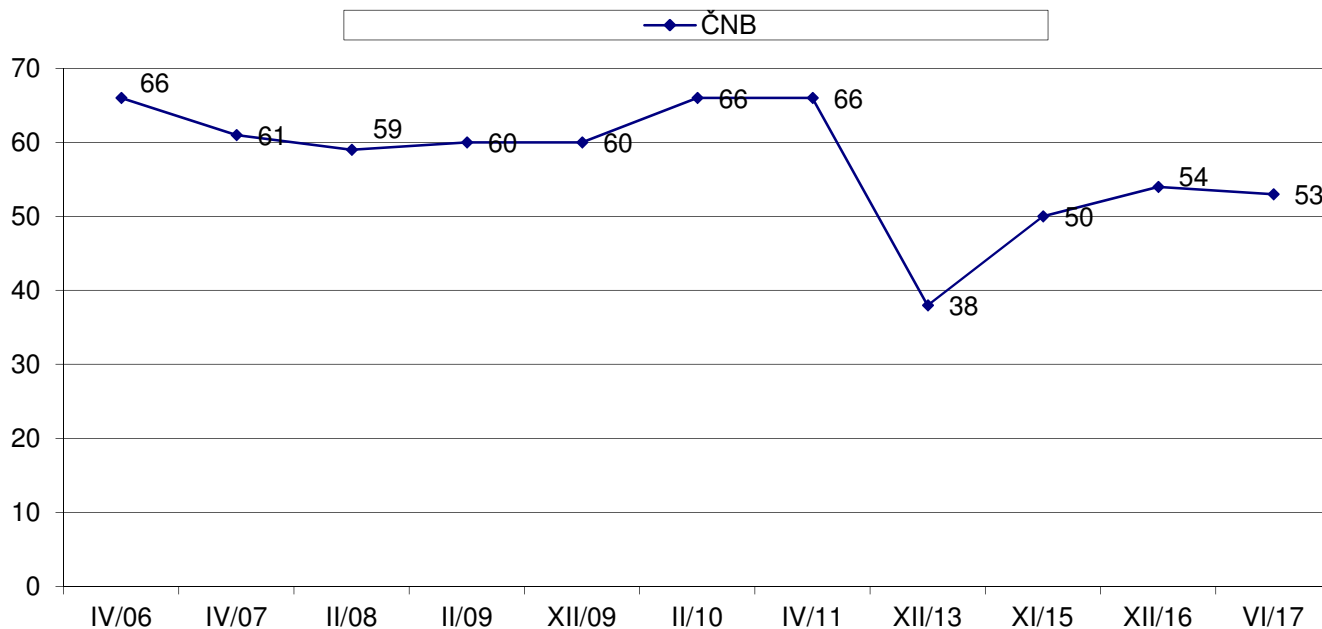
Graf 5: Důvěra obyvatel veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu – časové srovnání (%)

Pozn.: Hodnoty v grafu jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 6: Důvěra obyvatel České národní bance – časové srovnání (%)

Pozn.: Hodnoty v grafu jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

V rámci šetření byla zjišťována také spokojenost se současnou politickou situací v naší zemi.⁵ Aktuální výsledky a časové srovnání nabízí tabulka 2.

Tabulka 2: Spokojenost/nespokojenost se současnou politickou situací v ČR (v %)

	IV/16	V/16	VI/16	IX/16	X/16	XI/16	XII/16	I/17	II/17	III/17	IV/17	V/17	VI/17
Spokojen	19	19	18	18	19	17	17	22	17	17	19	10	12
Ani spokojen, ani nespokojen	30	35	33	32	32	32	33	36	37	33	35	20	26
Nespokojen	48	43	45	46	44	48	47	39	43	47	41	67	59

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“, resp. „spíše nespokojen“ a „rozhodně nespokojen“. Dopočet do 100 % tvoří odpověď „nevím“.

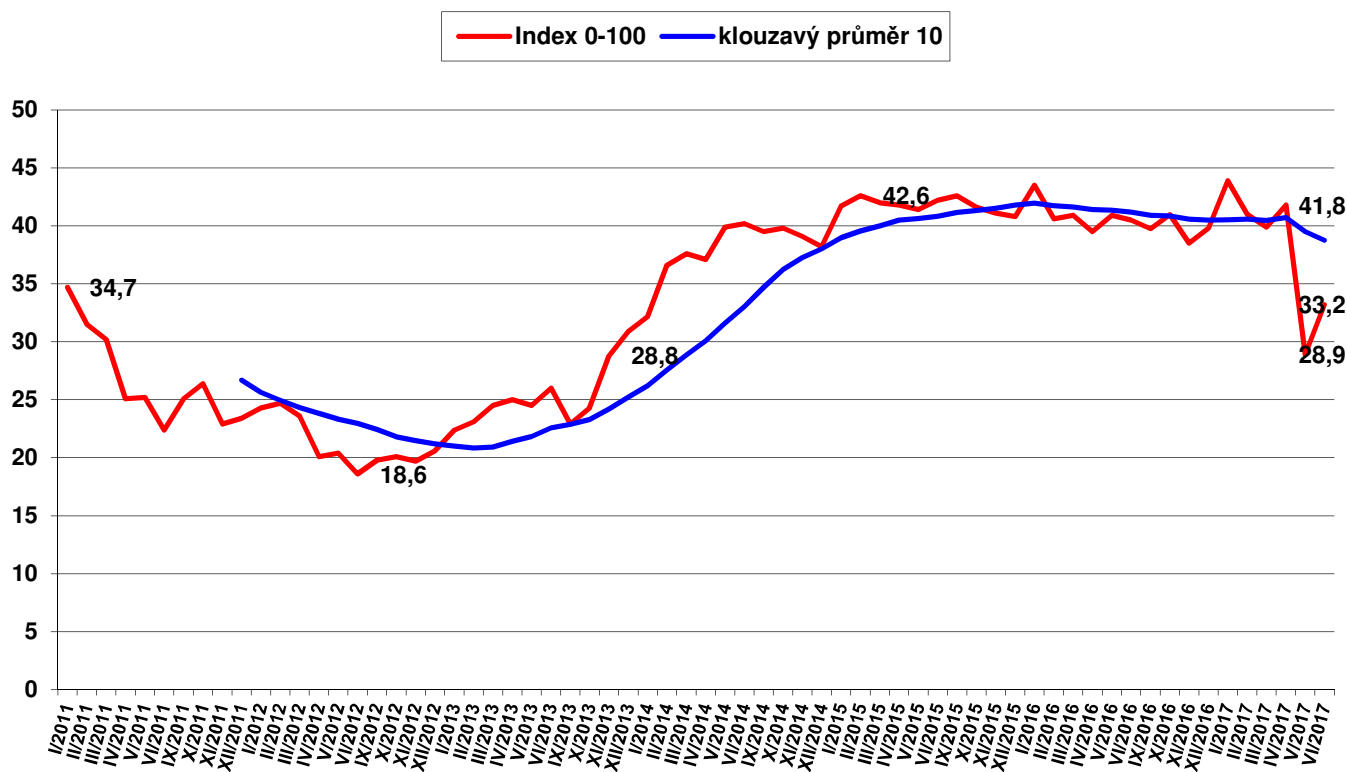
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 18. 6. 2017, 983 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Spokojenost se současnou politickou situací vyjádřila jen o málo více než desetina (12 %) respondentů, v tom 1 % „rozhodně“ a 11 % „spíše“. Ani spokojena, ani nespokojena se cítí být asi čtvrtina (26 %) obyvatel ČR. Nespokojenost s politickou situací pak v současnosti vyjadřují tři pětiny (59 %) dotázaných, když 38 % je s ní „spíše nespokojeno“ a 21 % „rozhodně nespokojeno“. Zbytek (3 %) uvedl variantu „nevím“. V porovnání s minulým šetřením z května 2017 se snížila nespokojenost s politickou situací, která v součtu podílů „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“ poklesla o 8 procentních bodů. To se na druhé straně promítlo do zvýšení podílu „ani spokojených, ani nespokojených“, který vzrostl o 6 procentních bodů. Po vládní krizi vyvolaném květnovém propadu na nejnižší úroveň od listopadu 2013 se spokojenost se současnou politickou situací poněkud zvýšila, ale i tak je situace výrazně horší, než byla v celém období od roku 2014 do dubna 2017 (viz graf 7).

Podrobnější analýza ukázala, že spokojenost s politickou situací roste se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti, se zlepšujícím se hodnocením ekonomické situace v ČR a s rostoucí spokojeností se svým životem celkově. Nespokojenost pak narůstá spolu s věkem (nižší nespokojenost vykazují respondenti do 30 let, vyšší naopak ti ve věku 45 až 59 let). Spokojenější nebo méně nespokojení s politickou situací jsou studenti a ti, kdo důvěřují všem zkoumaným institucím. Vyšší nespokojenost nebo nižší spokojenost naopak vyjadřují ti, kdo ústavním institucím nedůvěřují.

⁵ Otázka: „Zamyslíte-li se nad celkovou současnou politickou situací v České republice, řekli byste, že jste s ní velmi spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, velmi nespokojen?“

Graf 7: Spokojenost se současnou politickou situací v letech 2011-2017 (index spokojenosti 0-100)⁶

Zdroj: Výzkumy CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

⁶ Index spokojenosti může nabývat hodnot od 0 do 100 a je vypočítán jako součtový skóre z nezaokrouhlených hodnot procentních podílů příslušných variant odpovědí vynásobených hodnotami 1 (velmi spokojen), 0,75 (spíše spokojen), 0,5 (ani spokojen, ani nespokojen + neví), 0,25 (spíše nespokojen) a 0 (velmi nespokojen). Klouzávý průměr 10 představuje řadu průměrů indexu spokojenosti z deseti po sobě jdoucích šetření, přičemž 10 je počet šetření, které CVVM zpravidla realizuje v průběhu jednoho roku.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v17-06</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>5. – 18. 6. 2017</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>983</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>239</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.1, PS.1</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>pi170703</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>3. července 2017</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.